

Brüsszel, 2025. március 3.
(OR. en)

6693/25

Intézményközi referenciaszám:
2025/0034(NLE)

RECH 76
COMPET 109

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. február 28.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 62 final
Tárgy:	Javaslat A TANÁCS AJÁNLÁSA az Európai Kutatási Térség szakpolitikai menetrendjéről (2025–2027)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 62 final.

Melléklet: COM(2025) 62 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.2.28.
COM(2025) 62 final

2025/0034 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

az Európai Kutatási Térség szakpolitikai menetrendjéről (2025–2027)

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európai Kutatási Térség (EKT) célja egy olyan térség létrehozása, ahol „a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológiák szabadon áramlanak” (az EUMSZ 179. cikke). Az EKT-t 2020-ban újraindították, beleértve az európai kutatási és innovációs (K+I) paktum¹ elfogadását, amely a tagállamok alábbi közös kiemelt cselekvési területeit határozta meg:

1. a tudás valóban működő belső piacának elmélyítése;
2. a zöld és a digitális átállás, továbbá a társadalomra hatást gyakorló egyéb kihívások együttes kezelése, valamint a társadalom EKT-ben való részvételének növelése;
3. a K+I kiválósághoz való hozzáférés Unió-szerte történő bővítése, valamint az innovációs ökoszisztémák közötti összeköttetések Unió-szerte történő fokozása;
4. az összehangolt K+I beruházások és reformok előmozdítása.

Az új irányítási struktúrák felállítása és az EKT 2022–2024-es időszakra szóló, konkrét fellépéseket tartalmazó első szakpolitikai menetrendjének létrehozása révén az EU új lendületet adott az EKT-nek, összehangolva a K+I stratégiákat és szakpolitikákat. Jelentős előrelépés történt a tagállamokkal való együttműködés révén, különösen a K+I rendszerek széttagozottságának kezelése terén. A kezdeményezések a kutatói karrierekre, a kutatási infrastruktúrára, a nyílt tudományra, a tudományba vetett bizalomnak a polgárok szerepvállalása révén történő erősítésére, valamint a tematikus K+I együttműködéshez szükséges erőforrások mozgósítására összpontosítottak. A közös prioritásmeghatározási folyamat, amelyet a tagállamok, az érdekelt felek és a Bizottság közösen alakítottak ki, erősítette a felelősségvállalás érzését és növelte az EKT végrehajtása iránti elkötelezettséget, különösen az EKT első szakpolitikai menetrendje révén.

Az EKT első, 2022–2024 közötti szakpolitikai menetrendjéhez hasonlóan az EKT második, 2025–2027 közötti szakpolitikai menetrendje is felvázol konkrét EKT-tevékenységeket, amelyek stratégiai keretként szolgálnak az uniós országok közötti együttműködés előmozdítására, a K+I rendszerek hatékonyságának növelésére és a társadalmi kihívások közös kezelésére. Az első menetrend végrehajtása során levont tanulságokra építve a második menetrend egyensúlyt teremt a jelenlegi prioritások **strukturális politikák** révén történő elmélyítése és az EKT jövőképek az **új EKT-fellépések** révén történő kiszélesítése között. A strukturális politikák olyan hosszú távú EKT-politikák, mint a nyílt tudomány, a kutatási infrastruktúrák és a kutatói életpályák, amelyek nem korlátozódnak az egyes szakpolitikai menetrendekre, és beágyazódnak a nemzeti és európai politikába. Az EKT fellépései lényegre törők, szakpolitikai irányultságúak és célorientáltak, hogy érdemi hozzáadott értéket nyújtsanak az EU, a tagállamok és az érdekelt felek számára. A tudományban alkalmazott mesterséges intelligenciával, a kutatásbiztonsággal, a

¹ A TANÁCS (EU) 2021/2122 AJÁNLÁSA.

szakpolitikát alátámasztó tudománnyal és a tudományban fennálló méltányossággal kapcsolatos fellépéseket azonosították olyan hiányosságként, amelyek esetében szükségesnek ítélték az együttműködést. Összességében ez egyértelműbb szakpolitikai fókusz és világosabb struktúrát ad az EKT következő, 2025–2027 közötti szakpolitikai menetrendjének a nemzeti közigazgatások és az érdekelt felek általi végrehajtás megkönnyítése érdekében.

Az EKT szakpolitikai menetrendje nem kötelező erejű eszköz a nemzeti és uniós szintű szakpolitikáknak az EUMSZ 179. cikkében meghatározott EKT-célkitűzésekkel összhangban való irányítására. A menetrend összehangolja a tagállamok prioritásait az EKT együttes fellépésen alapuló előmozdítása érdekében végzett munka során. Ezért ösztönzi a tagállamok és az EU közötti önkéntes együttműködést és koordinációt. Mivel önkéntes jellegű, végrehajtására nincs jogi kényszer. Az EKT szakpolitikai menetrendjének végrehajtása a változó geometria logikáját követi. Az Európai Bizottságot, a tagállamokat, a Horizont Európa társult országait és az uniós szintű érdekelt feleket tömörítő EKT-fórum az EKT-tevékenységek végrehajtásának közös koordinálását szolgáló irányító testületként működik.

Habár az olyan nem jogalkotási kezdeményezések, mint az EKT-fellépések formájában önkéntes kötelezettségvállalásokat tartalmazó, 2022–2024 közötti EKT szakpolitikai menetrend, jelentős előrelépést eredményeztek, továbbra sem elégségesek a strukturális akadályok kezeléséhez. A Bizottság 2024. október 22-i, az EKT végrehajtásáról szóló közleménye² kiemelte az olyan tartósan fennálló problémákat, mint a tagállamok közötti egyenlőtlenségek a kutatás-fejlesztési és innovációs (K+F+I) teljesítmény terén, a K+F+I-be történő magán- és állami beruházások elégtelen, a GDP 3 %-ában meghatározott célérték alatti szintje, a szétagolt szabályozási keretek, a technológiaátadás korlátozott támogatása, valamint a kutatási és technológiai infrastruktúrák szétagoltsága. A közlemény következtetésként kiemelte, hogy erősebb irányításra van szükség.

A rendszerszintű kihívások kezelése érdekében a jövőbeli jogalkotási kezdeményezések kiegészítik az EKT szakpolitikai menetrendjét, és olyan jogalkotási intézkedéseket vezethetnek be, amelyek túlmutatnak az EKT nem kötelező erejű szakpolitikai menetrendje szerinti önkéntes fellépéseken. Az ilyen kezdeményezések (pl. az EKT-ről szóló jogszabály) lehetőséget nyújtanak majd a problémák harmonizáció, a szabályok egységes alkalmazása és az uniós szakpolitikák végrehajtása révén történő kezelésére annak érdekében, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsenek a tagállamok között. Az önkéntes koordinációs és együttműködési intézkedéseken túlmenően olyan területekre is alkalmazhatók, amelyek esetében az EKT célkitűzéseinek elérése érdekében kötelező érvényű szabályokra vagy struktúrákra van szükség. Ez jelentősen csökkentené a K+I politikák és rendszerek Unión belüli szétagoltságát.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

E kezdeményezés jogalapja az EUMSZ 292. cikke. Az EUMSZ 292. cikkével összhangban a Tanács ajánlásokat fogadhat el, és a Bizottság javaslata alapján jár el minden olyan esetben,

² COM(2024) 490.

amikor a Szerződések előírják, hogy a jogi aktusokat a Bizottság javaslata alapján kell elfogadnia. Az EUMSZ 179. cikkének (1) bekezdése szerint az Unió azt a célt követi, hogy egy európai kutatási térség létrehozásával, amelyen belül a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológiák szabadon áramlanak, erősítse tudományos és technológiai alapjait, továbbá ösztönözze versenyképességének fejlődését – ideértve az Unió iparát is –, ugyanakkor támogasson minden szükségesnek ítélt kutatási tevékenységet. Az EUMSZ 181. cikkével összhangban az Európai Uniónak és a tagállamoknak a nemzeti politikák és az uniós politika kölcsönös összhangjának biztosítása érdekében össze kell hangolniuk kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeiket.

A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megtehet minden hasznos kezdeményezést ezen összehangolás előmozdítása érdekében, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók kidolgozására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint a rendszeres felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre. Az Európai Parlamentet teljes körűen tájékoztatni kell. A 182. cikk (5) bekezdése megnyitja a lehetőséget a többéves keretprogramban tervezett tevékenységek kiegészítésére azáltal, hogy lehetővé teszi, hogy az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében – a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően – elfogadjon az Európai Kutatási Térség megvalósításához szükséges intézkedéseket.

Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Az EKT célja egy olyan térség létrehozása, ahol „a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológiák szabadon áramlanak” (az EUMSZ 179. cikkének (1) bekezdése). Mivel ez egy többszintű kormányzási kezdeményezés és a kormányzat egészére kiterjedő megközelítést igényel (biztosítva, hogy a szakpolitikákat a kormányzás különböző szintjein és a különböző szakpolitikai területeken összehangolják), a kezdeményezés összhangban van a szubszidiaritás elvével. Tiszteletben tartja a tagállamok hatáskörét ezen a területen, és célja annak biztosítása, hogy a K+I politika minden kormányzati szinten (helyi, regionális, nemzeti és globális szinten) koherens legyen. Olyan kezdeményezéseket vezet be, amelyek – a nemzeti és regionális szakpolitikai válaszokhoz kapcsolódva és azokra építve – európai szinten biztosítják az uniós hozzáadott érték nagy részét. Ez a kezdeményezés megfelel a szubszidiaritás elvének, mivel az EUMSZ 4. cikkének (3) bekezdése értelmében a javaslat nem tartozik az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe.

• Arányosság

A javasolt fellépések az elérni kívánt célkitűzésekkel arányosak. A javaslat támogatja az új EKT célkitűzéseinek elérését. Kiegészíti a kutatóközpontú, értékalapú, kiváló és hatásorientált kutatási terület létrehozására irányuló nemzeti fellépéseket. A javaslat tiszteletben tartja a tagállamok gyakorlatait, és differenciált megközelítést alkalmaz, amely tükrözi a tagállamok eltérő gazdasági, pénzügyi és társadalmi helyzetét, a kutatási rendszerek, az érintett intézmények és szervezetek sokféleségét. Az ajánlás figyelembe veszi, hogy a különböző nemzeti, regionális vagy helyi körülmények miatt a javasolt ajánlás végrehajtásában eltérések lehetnek.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az EKT első, 2022–2024 közötti szakpolitikai menetrendjéből levont tanulságok alapján a tanácsi ajánlás kiválasztása alátámasztja a Bizottság elkötelezettségét az EKT együttműködésen alapuló irányításának megerősítése iránt azáltal, hogy a tagállamokkal, a Horizont Európa társult országaival és az uniós szintű érdekelt felekkel folytatott közös alkotómunka eredményét tanácsi ajánlásra irányuló bizottsági javaslatba ülteti át. A cél a tagállamok és az érdekelt felek felelősségvállalásának és jól megalapozott elkötelezettségének kialakítása, amely alapul szolgál az együttes fellépéshez szükséges elfogadott intézkedések és strukturális politikák terén folytatott további együttműködéshez. Emellett folytatja az EKT-fellépések végrehajtása során alkalmazott rugalmas megközelítést és az EKT szakpolitikai menetrend önkéntes jellegét.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **SAKÉRTŐI VÉLEMÉNYEK ÖSSZEGYÚJTÉSE ÉS FELHASZNÁLÁSA**

Az Európai Bizottság az EKT 2025–2027-es szakpolitikai menetrendjére vonatkozó javaslatát az EKT 2023-as első nyomonkövetési ciklusából származó bizonyítékokkal támasztotta alá. A ciklus magában foglalta az EKT 2022–2024-es szakpolitikai menetrendjének uniós szintű végrehajtásáról szóló első 18 hónapos felülvizsgálatot (uniós szintű jelentés), az EKT valamennyi tagállamról, valamint a Horizont Európa programhoz társult 11 országról szóló országjelentéseket, az EKT első eredménytábláját és az EKT-ra vonatkozó első jelzőrendszert. A 18 hónapos uniós szintű jelentés értékelte az európai kutatási és innovációs paktumban meghatározott, az EKT együttes fellépését szolgáló kiemelt területeken elért eredményeket, valamint az EKT szakpolitikai menetrendjének végrehajtását. Az EKT országjelentései nemzeti szinten szolgáltatták ezt az elemzést. Az EKT eredménytáblája az EKT prioritásainak 2023-ig történő általános konszolidációját és közös előrehaladását értékelte az egész Unió tekintetében, míg a jelzőrendszer a nemzeti szintű előrehaladást értékelte. Valamennyi jelentés nyilvánosan elérhető az EKT szakpolitikai platformján³.

- **Hatásvizsgálat**

Nincs hatásvizsgálat. Mivel tanácsi ajánlásra irányuló bizottsági javaslatról van szó, amely kiterjed az EKT jövőbeli tevékenységeire is, a hatások előzetesen nem határozhatók meg egyértelműen. Emellett az EKT 2025–2027-es szakpolitikai menetrendjét a tagállamokat, a Horizont Európa társult országait és az érdekelt feleket tömörítő EKT-fórum szakértői csoportjával közösen dolgozták ki. A Tanács megvitatta az előkészítő munkát (nevezetesen az ERAC-ban, valamint az EU versenyképességének megerősítéséről, az EKT megerősítéséről és a szétagoltság leküzdéséről szóló tanácsi következtetések⁴ elfogadása révén), ami azt bizonyítja, hogy a tagállamok és az érdekelt felek várhatóan elfogadják ezt a dokumentumot.

³ <https://european-research-area.ec.europa.eu/>.

⁴ 16179/24.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

Tárgytalan.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Nem releváns.

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Az EKT 2025–2027-es szakpolitikai menetrendjének végrehajtását az EKT nyomonkövetési mechanizmusán keresztül ellenőrzik. Az EKT nyomonkövetési mechanizmusa az európai kutatási és innovációs paktumról szóló tanácsi ajánlásban meghatározott követelményeken alapul. Az Európai Bizottság 2022. június 10-én benyújtotta a Tanácsnak „Az EKT jövőbeli nyomonkövetési mechanizmusára vonatkozó keretrendszert”, amely részletesen meghatározza a mechanizmus elemeit.

Az EKT szakpolitikai menetrendjének keretében elfogadott fellépések nemzeti és európai szintű végrehajtásának értékelése, valamint az EU és a tagállamok EKT-célkitűzések elérése terén nyújtott teljesítményének értékelése érdekében az EKT nyomonkövetési mechanizmusa minőségi és mennyiségi jelentéstételi eszközöket is magában foglal.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Tárgytalan.

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

az Európai Kutatási Térség szakpolitikai menetrendjéről (2025–2027)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikke első és második mondatára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Napjainkban az EU többszörös és példátlan kihívásokkal néz szembe. A globális rend átalakulóban van, és társadalmi jólétünk és biztonságunk alapjait megingatja a viharos geopolitikai környezet, a növekvő gazdasági verseny, a példátlanul gyors és transzformatív technológiai forradalom, valamint az éghajlatváltozás és annak következményei. Sürgősen meg kell erősíteni Európa vezető szerepét és stratégiai autonómiáját a kulcsfontosságú technológiai területeken. Ebben az összefüggésben a tudomány, a technológia és az innováció kulcsfontosságú Európa sebezhetőségének csökkentése és teljes potenciáljának kiaknázása szempontjából. Emellett a kutatás és az innováció (K+I) kritikus szerepet játszik az Európai Unió fenntartható versenyképességének fokozásában.
- (2) Az e kihívásokra való reagálás érdekében tett erőfeszítéseink középpontjában az Európai Kutatási Térség (EKT) fejlesztése áll. Az EKT mint a kutatás, a technológia és az innováció egységes piacának létrehozására irányuló törekvés 2000-ben fogalmazódott meg, és azt a Lisszaboni Szerződés konkrét uniós célkitűzésként rögzítette. A közös európai K+I-stratégiát és -politikát eredményező „Kutatási és Innovációs Unió” létrehozására, valamint az „ötödik szabadság” további megvalósítására irányuló közelmúltbeli politikai törekvés azt mutatja, hogy folyamatosan fejleszteni kell azt a területet, ahol az országok összefogva koordinálják és javítják nemzeti K+I politikáikat és ökoszisztémáikat, és ahol a tudás, a kutatók és a technológia szabadon mozoghat. Az EKT-n keresztül megvalósuló nagyobb mértékű uniós szintű koordináció segíthet a beruházások és reformok ösztönzésében, valamint alapvető szerepet játszhat a fenntartható versenyképesség előmozdításában, összhangban a versenyképességi iránytű⁵ célkitűzéseivel.

⁵ COM(2025) 30 final.

- (3) Az EKT az elmúlt 25 évben jelentős eredményeket ért el az olyan alapvető szakpolitikai területeken, mint a kutatási infrastruktúrák, a nyílt tudomány, a nemzetközi együttműködés, a nemek közötti egyensúly a K+I terén, a közös programozás, a kutatói életpályák és a kutatói mobilitás. Ezen eredményekhez hozzájárulva a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések (MSCA) több mint 150 000 kiváló kutatót finanszíroztak, különösen a kiváló doktori programok, posztdoktori ösztöndíjak és a K+I személyzet csereprogramjai révén. Az EURAXESS Európa-szerte több mint 2 millió kutatót támogatott karrierépítés és mobilitás tekintetében, az európai nyílt tudományos adat-felhő (EOSC) zökkenőmentes hozzáférést biztosít a minőségi adatokhoz és digitális szolgáltatásokhoz, miközben támogatja a határokon és tudományágakon átnyúló együttműködést.
- (4) 2021-ben a tagállamok és a Bizottság új jövőképet és politikai keretet dolgoztak ki, amelyet az EKT jövőbeli irányításáról szóló tanácsi következtetések⁶ és az európai kutatási és innovációs paktumról szóló ajánlás⁷ tartalmaznak. A jövőkép meghatározza azokat a közös értékeket és elveket, amelyek a K+I-t irányítani fogják, és azonosítja az együttes fellépés prioritásait. A paktumban a tagállamok megerősítették elkötelezettségüket amellett, hogy az EKT célkitűzéseinek megvalósításához együttműködnek az integráció és az együttműködés előmozdítása, valamint az európai tudományos kutatás, technológia és innováció széttagoltságának csökkentése érdekében. A tagállamok az EU versenyképességének megerősítéséről, az EKT megerősítéséről és a széttagoltság leküzdéséről szóló 2024. évi tanácsi következtetésekben⁸ megerősítették elkötelezettségüket a koordináció javítása és a nemzeti K+I politikák összehangolása iránt, hogy egy integráltabb és hatékonyabb kutatási ökoszisztémát hozzanak létre.
- (5) Az EKT első, 2022–2024-es szakpolitikai menetrendje szilárd alapot teremtett az EKT célkitűzéseinek eléréséhez. A kutatási és innovációs paktum kiemelt területeit konkrét intézkedésekké alakította át. A Bizottság, a tagállamok, a Horizont Európa társult országai és az uniós szintű érdekelt felek 17 fellépést hajtottak végre közösen. Az új irányítás részeként az EKT-fórum és alcsoportjai egyedülálló szerepet játszanak az EKT és fellépései végrehajtásának támogatásában. Hídként működnek az uniós szintű, nemzeti és regionális szervek között, és elősegítik az együttműködést. Az inkluzív és részvételi megközelítés biztosítja, hogy minden vélemény meghallgatásra kerüljön. Ez elősegíti az innovatív stratégiákat és az európai K+I ökoszisztémát erősítő szakpolitikák iránti közös felelősségvállalást. Az Európai Kutatási Térséggel és Innovációval Foglalkozó Bizottság (ERAC) magas szintű stratégiai szakpolitikai tanácsadó testületként korai tanácsadást nyújt a Tanácsnak és a Bizottságnak.
- (6) A Bizottság „Az Európai Kutatási Térség megvalósítása” című, 2024. évi közleményében⁹ kiemelte az EKT 2022–2024-es szakpolitikai menetrendjének és az új irányításnak az eredményeit. Az EKT első, 2022–2024-es szakpolitikai menetrendje keretében a K+I szükségletek Európa-szerte történő kezelésében elért főbb eredmények

⁶ 14308/21.

⁷ A TANÁCS (EU) 2021/2122 AJÁNLÁSA.

⁸ 16179/24.

⁹ COM(2024) 490.

közé tartozik: 1. a kutatásértékelés előmozdítását célzó koalíció (CoARA) létrehozása, 2. a „Zéró tolerancia magatartási kódex a nemi alapú erőszak elleni fellépésről az uniós kutatási és innovációs rendszerben” című dokumentum közzététele, 3. a zöld energiára való áttérés ösztönzése a zöld hidrogénnel kapcsolatos kísérleti projekt stratégiai kutatási és innovációs menetrendjének végrehajtása révén, 4. a „K+I és kohéziós irányító hatóságok hálózata” (RIMA) létrehozása, amely összekapcsolja a K+I politika szereplőit és az irányító hatóságokat az innovációs szakadék felmérése, a kiválóság növelése és a meglévő, bővítést célzó eszközök kiaknázása érdekében, valamint 5. az EKT új nyomonkövetési és értékelési keretének kidolgozása.

- (7) Az EKT 2025–2027-es második szakpolitikai menetrendje erre a megközelítésre épül, és célja a jelenlegi kihívások kezelése. A kutatási és innovációs paktum együttes fellépésre vonatkozó kiemelt területeit és az EKT első, 2022–2024-es szakpolitikai menetrendjének végrehajtási eredményeit alapul véve 11 EKT strukturális politikát és nyolc konkrét EKT-fellépést vázol fel. Ezek az EKT-fórumon és az ERAC-on belül zajló széles körű közös alkotási folyamat eredményeként jöttek létre, és a cél az, hogy 2025-ben megkezdődjön ezek végrehajtása. Az EKT első és a második szakpolitikai menetrendje kapcsolódik egymáshoz. Az EKT 2025–2027-es szakpolitikai menetrendje biztosítja az első menetrend keretében folyamatban lévő szakpolitikák folytonosságát, foglalkozik az EKT alapvető hosszú távú célkitűzéseivel, és rendelkezik az új stratégiai igényekre való reagáláshoz szükséges rugalmassággal,

AJÁNLJA, HOGY:

1. A tagállamok elfogadják az EKT 2025–2027-es szakpolitikai menetrendjét, amely tartalmaz 11 strukturális hosszú távú EKT-politikát, amelyek nem korlátozódnak az egyes szakpolitikai menetrendekre, de továbbra is hároméves munkatervvel rendelkeznek, valamint 8 EKT-fellépést, amelyeket a hároméves szakpolitikai menetrend keretében kell megvalósítani. Valamennyi EKT-javaslat részletes ismertetése a mellékletben található.
2. A tagállamok önkéntes alapon hajtják végre a következő EKT strukturális politikákat és EKT-fellépéseket, összhangban a kutatási és innovációs paktum együttes fellépésének négy kiemelt területével. Ezek a strukturális politikák és fellépések a következőkre összpontosítanak: i. egyértelmű hozzáadott érték teremtése nemzeti és európai szinten, ii. hatás kifejtése konkrét eredmények és kézzelfogható eredmények három éven belül történő létrehozásával, iii. a tagállamok, a Bizottság és az érdekelt felek közötti folyamatos együttműködésre építés, iv. önállóság egy fő tevékenységgel, azaz alintézkedések hiánya, és v. változó geometriában való végrehajtás, ami rugalmasságot tesz lehetővé az országok részvételének mértékében.

1. KIEMELT TERÜLET: A TUDÁS VALÓBAN MŰKÖDŐ BELSŐ PIACÁNAK ELMÉLYÍTÉSE

A kutatók, a tudás és az adatok szabad mozgása elengedhetetlen a hatékonyabb és inkluzívabb európai K+I rendszer kiépítéséhez. Segít minimalizálni az erőforrások megkettőződését és megteremteni a hatékonysághoz szükséges kritikus tömeget. Az EU versenyképességének megerősítése érdekében elengedhetetlen, hogy az EU nemzetközi

pozícióját és tudományos vezető szerepét úttörő alap- és alkalmazott kutatások végzésével erősítsük.

Az EU a következő strukturális politikák révén folytatja a munkát ezen a prioritáson:

Nyílt tudomány – A nyílt tudomány lehetővé tétele az adatok megosztása és újrafelhasználása révén, többek között az európai nyílt tudományosadat-felhőn (EOSC) keresztül; **Kutatási infrastruktúrák** – A kutatási infrastruktúrák fenntarthatóságának, hozzáférhetőségének és rugalmasságának erősítése az Európai Kutatási Térségben; **Nemek közötti egyenlőség, esélyegyenlőség és befogadás** – A nemek közötti inkluzív és interszekcionális egyenlőség erősítése az EKT-ben; **Kutatói életpályák és mobilitás**, valamint **Kutatásértékelési és -jutalmazási rendszerek** – A kutatói életpálya vonzóbbá és fenntarthatóbbá tétele, valamint a kutatásértékelés reformja; **A tudás hasznosítása** – A tudáshasznosítási kapacitások és tevékenységek bővítése; **Globális szerepvállalás** – A K+I globális megközelítése.

Az alábbi EKT-fellépéseket javasoljuk a következő három évre:

- méltányosság a nyílt tudományban,
- a szakpolitikát alátámasztó tudomány (S4P) európai ökoszisztémájának előmozdítása,
- a mesterséges intelligencia felelős tudományos felhasználásának megkönnyítése és felgyorsítása az EU-ban,
- a kutatásbiztonság fokozása.

2. **KIEMELT TERÜLET: A ZÖLD ÉS A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS, TOVÁBBÁ A TÁRSADALOMRA HATÁST GYAKORLÓ EGYÉB KIHÍVÁSOK EGYÜTTES KEZELÉSE, VALAMINT A TÁRSADALOM EKT-BEN VALÓ RÉSZVÉTELENEK NÖVELTÉSE**

Ahhoz, hogy az EKT fokozza a versenyképességet, javítsa az uniós polgárok életminőségét és kezelje az olyan társadalmi kihívásokat, mint a zöld és a digitális átállás, sinergiákat kell teremtenie az ágazati szakpolitikákkal és az iparpolitikával. A K+I beruházásoknak kézzelfogható eredményeket kell hozniuk, amelyeket a piac használ és alkalmaz.

A következő strukturális politikák jelentették az alapvető megközelítéseket e kiemelt terület kezelése során:

Kihívásokon alapuló kezdeményezések – A stratégiai energiatechnológiai (SET) terv váljon az EKT kulcsfontosságú tematikus elemévé; **Az oktatással és az európai készségfejlesztési programmal való sinergiák** – A K+I és a felsőoktatás közötti kapcsolat javítása az EKT-n belül, valamint az európai K+I ökoszisztémákban rejlő teljes potenciál kiaknázása; **Aktív polgári és társadalmi szerepvállalás a K+I-ben** – A

tudományba vetett bizalom erősítése a polgárok részvétele, szerepvállalása és tudományos kommunikáció révén.

Az alábbi EKT-fellépéseket javasoljuk a következő három évre:

- a K+I beruházások felgyorsítása Európa ipari átalakulása és versenyképes fenntarthatósága érdekében,
- az új megközelítési módszerek (NAM) felgyorsítása az orvosbiológiai kutatás, valamint a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök tesztelése érdekében,
- harmonizált és összehangolt keret a kutatási és innovációs integritás és etika európai megközelítéséhez a felmerülő kihívások tükrében.

3. KIEMELT TERÜLET: A KUTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS KIVÁLÓSÁGHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS UNIÓ-SZERTE TÖRTÉNŐ BŐVÍTÉSE, VALAMINT AZ INNOVÁCIÓS ÖKOSZISZTÉMÁK KÖZÖTTI ÖSSZEKÖTTETÉSEK UNIÓ-SZERTE TÖRTÉNŐ FOKOZÁSA

A kutatási kiválóság egész Európára kiterjed – korosztályokon, tudományágakon és ágazatokon keresztül. A kutatók és innovátorok lehetőségei közötti jelentős egyenlőtlenségek miatt az EKT-ban rejlő lehetőségeket még nem sikerült teljes mértékben kiaknázni. Az e kiemelt terület kezelésére irányuló strukturális politika **az uniós, nemzeti és regionális finanszírozási programok közötti szinergiák megteremtése – A kiválósághoz való uniós hozzáférés javítása.**

Az alábbi EKT-fellépést javasoljuk a következő három évre:

- A K+I megerősítése: új korszak a kutatásirányításban.

4. KIEMELT TERÜLET: AZ ÖSSZEHANGOLT KUTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS BERUHÁZÁSOK ÉS REFORMOK ELŐMOZDÍTÁSA

Mivel az EU a jövőbeli versenyképesség, fenntarthatóság és jóllét szempontjából kulcsfontosságú területekre összpontosít, kontraproduktív lenne a K+I beruházások és kezdeményezések megkettőzése, helyettesítése vagy szétaprózódása. A határokon átnyúló együttműködés növelheti a hatékonyságot az erőforrások kritikus tömeg elérése érdekében való egyesítésével, és fokozhatja a tudás továbbgyűrűző hatásait az innováció fellendítése érdekében. E beruházások hatékonyságának és eredményességének biztosításához, bizonyos esetekben arra van szükség, hogy strukturális reformokat tervezzenek, hajtsanak végre és kövessenek nyomon a nemzeti K+F rendszerekben. E reformok célja a tudományos kiválóság növelése, a kutatási eredmények hasznosításának kiaknázása, a tudomány és a vállalkozások közötti kapcsolatok erősítése, valamint az üzleti innovációt támogató szakpolitikák célzottabbá tétele.

E célkitűzés keretében nem javasoltak konkrét EKT-fellépést, de széles körben elismert tény, hogy a K+I beruházások fellendítése és a strukturális reformok elfogadása továbbra is kulcsfontosságú prioritás az Európai Bizottság és a tagállamok számára,

hogy a meglévő eszközök segítségével szorosan együtt tudjanak működni. Pontosabban, a K+I intézkedéseknek az uniós Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében való végrehajtása várhatóan fokozza a nemzeti innovációs kapacitást, különösen a továbbra is lemaradásban lévő országokban.

A gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere keretében az Európai Bizottság alapos elemzést készít a nemzeti K+I rendszerekről, és országspecifikus ajánlásokat ad ki arra vonatkozóan, hogy miként lehetne az egyes országok innovációs potenciálját növelni. A Bizottság ezután nyomon követi a tagállamok szakpolitikai válaszait, hogy értékelje a feltárt K+I hiányosságok áthidalása terén elért eredményeket. A tagállamok és a társult országok a K+I rendszereik reformok révén történő javítására irányuló erőfeszítéseik támogatása érdekében szakértői támogatást kaphatnak a Horizont 2020 keretprogram szakpolitika-támogató eszköze keretében, amely rendkívül hasznosnak bizonyult a szakpolitikai döntéshozatal javítása és a reformok útjainak meghatározása tekintetében, valamint a tagállamokkal a K+I közösen elfogadott témáiról folytatott kétoldali megerősített párbeszéd során.

3. Az Európai Bizottság, a tagállamok, a társult országok és az érdekelt felek szervezetei között az EKT-fórum és az ERAC formájában kialakított együttműködési keretet az EKT irányításának központi mechanizmusaként fenn kell tartani. Az EKT következő, 2025–2027-es szakpolitikai menetrendjének végrehajtása továbbra is inkluzív és átlátható törekvés marad valamennyi kormányzati szinten, hogy elősegítse a menetrend közös létrehozását és az iránta való felelősségvállalást. Az EKT-fórum továbbra is véleményező testület marad az EKT 2025–2027-es szakpolitikai menetrendjének tevékenységein kívül felmerülő, országok közötti együttműködést igénylő és a kutatási és innovációs paktum hatálya alá tartozó kihívások, például a tudományos kutatás szabadságának nyomon követése tekintetében.
4. A koordinált végrehajtásnak biztosítania kell az uniós szintű érdekelt felek aktív és széles körű bevonását a teljes spektrumban, a kutatástól az innovációig és a piaci bevezetésig. A különböző érdekek nagyobb mértékű képviselője érdekében felül kell vizsgálni az EKT-fórumban részt vevő érdekelt felek kategóriáit.
5. A tagállamoknak és az Európai Bizottságnak támogatniuk kell a Horizont Európa programhoz társult országok és az uniós szintű érdekelt felek ernyőszervezeteinek teljes körű bevonását az EKT 2025–2027-es szakpolitikai menetrendjének végrehajtásába.
6. Az EU-ban a K+I beruházások elmaradnak a törekvésektől, és továbbra is elmaradnak az EU több globális versenytársának beruházási szintjétől. Az EU jelenleg GDP-jének mintegy 2,3 %-át fordítja K+F-re, ami messze elmarad a 2002-es barcelonai nyilatkozatban meghatározott 3 %-os K+F-célkitűzéstől. A 3 %-os cél elérése által jelentett sokrétű kihívás teljesítéséhez összehangolt fellépésre van szükség, hogy az állami és magán K+F beruházásokat fel lehessen lendíteni. További reformokra van továbbá szükség a nemzeti K+I ökoszisztémák javításához és a K+I-be történő megnövekedett beruházások hatásának maximalizálásához. A kutatási és innovációs paktum „Az összehangolt K+I beruházások és reformok előmozdítása” elnevezésű

kiemelt területe mellett a tagállamoknak és a Bizottságnak folytatniuk kell az ebbe az irányba tett erőfeszítéseiket.

7. Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak folytatniuk kell az európai kutatási és innovációs paktumban felvázolt és a Bizottság által a Tanácsnak 2022. június 10-én bemutatott „Az EKT jövőbeli nyomonkövetési mechanizmusának kerete” című dokumentumban¹⁰ részletezett EKT nyomonkövetési mechanizmus végrehajtását. Az EKT nyomonkövetési mechanizmusa a kutatási és innovációs paktumban meghatározott EKT-prioritások megvalósítása terén elért eredményeket fogja értékelni. Az EKT nyomonkövetési mechanizmusának a következőkből kell állnia:

1. egy rendszeresen frissített EKT-eredménytábla, amely az EKT célkitűzéseinek megvalósulása felé tett előrehaladás nyomon követésére szolgál mind uniós, mind nemzeti szinten;
2. az EKT szakpolitikai menetrendjének végrehajtására vonatkozó felülvizsgálat céljából a Bizottság által a Tanács számára készített rendszeres EKT-nyomonkövetési jelentés;
3. rendszeres EKT-országjelentések, amelyek áttekintik az országok EKT szakpolitikai menetrendjének végrehajtása terén elért előrehaladást.

A tagállamok továbbra is folytatják az EKT-vel kapcsolatos információcserét, különösen az EKT szakpolitikai platformján keresztül történő adat- és információszolgáltatás révén. A tagállamok a rendelkezésre álló támogatásra támaszkodva előmozdítják az EKT-fellépések és -eredmények nemzeti végrehajtását.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

¹⁰ 9578/22 TANÁCSI FELJEGYZÉS.